

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS, KHLONG THOM DISTRICT UNDER
KRABI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ศุภรัตน์ สิทธิผล

Suparat Sittipol

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Bangkokthonburi University

E-mail: 6533100238@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร ประกอบด้วยครูผู้สอน จำนวน 331 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามสัดส่วนของประชากรและการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน วิธีดำเนินการวิจัย มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study of academic leadership of school administrators in Khlong Thom District under Krabi Primary Educational Service Area Office; and (2) to compare academic leadership of school administrators in Khlong Thom District under Krabi Primary Educational Service Area Office, classified by educational level and working experience.

This research was a survey research. The population was 331 teachers in Khlong Thom District. The sample was 181 teachers, determined Krejice and Morgan and obtained by stratified random sampling technique. There were four steps of reserch procedure; (1) reviews related literature; (2) constructing reserch instruments; (3) collecting data; and (4) analysis of data. The instrument for collecting data was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and independent t-test.

Major findings; (1) academic leadership of school administrators in Khlong Thom District under Krabi Primary Educational Service Area Office, in the over all was at high level; and (2) comparison of academic leadership of school administrators in Khlong Thom District under Krabi Primary Educational Service Area Office, classified by educational level, and working experience in the overall and all aspects were not different.

Keywords: Academic Leadership, School Administrators, Krabi Primary Educational Service Area Office

---

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 43 บัญญัติให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งรัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (บทบัญญัติด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 22 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและในมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542: 6-8) การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคมและสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ ภูมิภาคและของโลกควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนา

ศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรมและประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579: 1)

ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงนับว่ามีความสำคัญ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน แก่ไ้การจัดการเรียนการสอนเป็นความสามารถโน้มน้าวใจหรือชี้นำบุคคลในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย นำความรู้ทักษะต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ กำกับติดตามให้บุคคลทำงานเป็นระบบ เน้นแนวประสานงานให้ความสะดวก สร้างความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงาน ดูแลให้ความช่วยเหลือให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ปริยาภรณ์ เรืองเจริญ (2560: 24) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการใช้โอกาสใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพและหันมาทุ่มเทให้กับงานบริหารโรงเรียนเป็นหลัก ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อบรรยากาศขององค์กร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ในขณะเดียวกัน Davis and Thomas (1989: 21) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ บทบาทสำคัญต่อครูใหญ่ที่จะเน้นกิจกรรมในด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครูตลอดจน Dimmock & Walker (2005) กล่าวถึง ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อดำเนินการให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นตำแหน่งที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมืออย่างมากจากครู ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ได้รายงานผลข้อมูลผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ ด้านภาษาไทยและมีค่าเฉลี่ยรวมของผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 ต่ำกว่า ปีการศึกษา 2563 และค่าเฉลี่ยรวมของผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ต่ำกว่า ปีการศึกษา 2563 ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ยกเว้น วิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ก็เป็นเช่นนั้น ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยมีสมมติฐานเบื้องต้นว่าผลมีความเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ยังเน้นการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านภาษาและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสมกับบริบท (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ 2565: 22-60) จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ อีกทั้งหน่วยงานสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้วางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีศักยภาพในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

วัตถุประสงค์การวิจัย

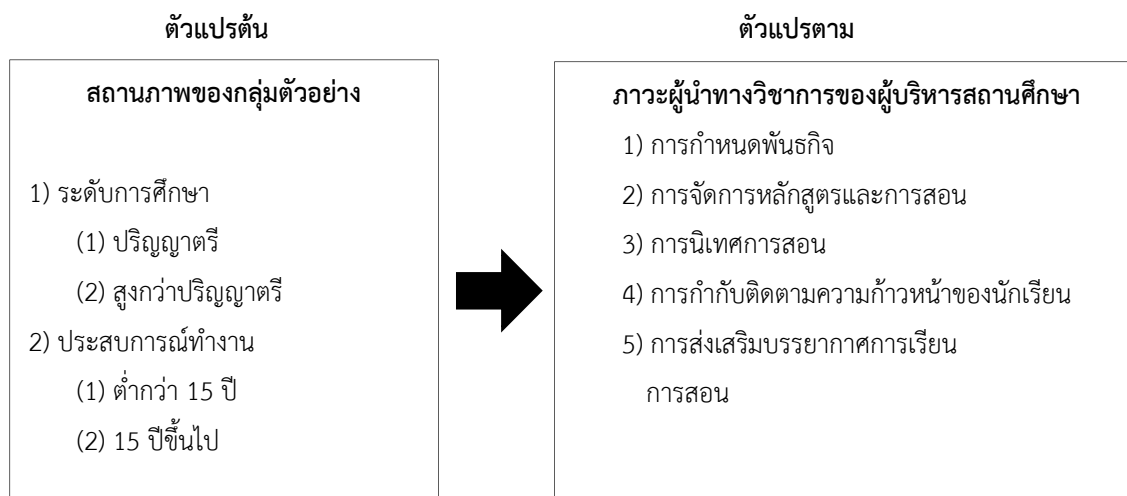
1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามการประเมินของครูจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยผู้วิจัยได้ โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของ Krug (1992: 53) ซึ่งมีภาวะผู้นำทางวิชาการ 5 ด้าน โดยศึกษาและเปรียบเทียบตามตัวแปรระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ดังกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ประกอบด้วยองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ Krug (1992: 53) ซึ่งมีภาวะผู้นำทางวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ประกอบด้วย 33 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 331 คน

กลุ่มตัวอย่าง ครูในสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ประจำปีการศึกษา 2566 โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie and Morgan. (1970: 607- 610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนของประชากร (Proportional Stratified Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวอิสระ ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

- 1.) ระดับการศึกษา
  - (1) ปริญญาตรี
  - (2) สูงกว่าปริญญาตรี
- 2.) ประสบการณ์ทำงาน
  - (1) ต่ำกว่า 15 ปี
  - (2) ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ซึ่งมี 5 ด้าน ดังนี้ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน

4. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มุ่งสำรวจข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ประกอบด้วยข้อคำถาม 35 ข้อ

5. สถิติในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

5.1.1 การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC)

5.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยการใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach. 1990: 202-204)

5.2 สถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าทีแบบ Independent t-test

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนิเทศการสอน รองลงมา ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผู้วิจัยพบประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนิเทศการสอน รองลงมา ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ตามลำดับ อาจเนื่องจากเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ต่างตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการว่าจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจึงพัฒนาตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อมในประเด็นดังกล่าว ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ Hallinger & Murphy (1985: 221-224) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้สอนต้องมีความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการสูง จึงจะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด พฤติกรรมความมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีหน้าที่ตั้งนี้การกำหนดภารกิจของโรงเรียน (Framing school goals) การจัดการด้านการเรียนการสอน (Managing the instructional program) การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (Promote school climate)

ส่วนในด้านการนิเทศการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากว่าผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีการดำเนินการร่วมกับครูในการวางแผนการนิเทศการเรียนการสอน และการประเมินการสอนของครูและการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบด้วยวิธีที่หลากหลาย มีการให้คำแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือ ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน สำหรับด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรองลงมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีการวางแผนการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในทุกๆระดับชั้น โดยการวางแผนวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมการกำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และดัชนีชี้วัดคุณภาพของแต่ละกลุ่มสาระ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมให้ความรู้ครูในสถานศึกษาเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้ครูมีเทคนิควิธีการสอนที่น่าสนใจ จัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร มีการประเมินหลักสูตรก่อนและหลังการใช้หลักสูตรและมีกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้นหลังจากได้รับการประเมิน แนะนำครูในการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนในระดับ

ห้องเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลการสอบและพิจารณาแบบรายงานพัฒนาการ คุณลักษณะนักเรียน เพื่อนำมาแก้ปัญหาที่เรียนอ่อนและส่งเสริมสนับสนุน นักเรียนที่เรียนดี รวมถึงการสื่อสารผลความก้าวหน้าทางการเรียนไปยังผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ และด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ปัจจัยด้านระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ไม่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของครูในประเด็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อาจเป็นไปได้ถ้าการวิจัยเปลี่ยนตัวแปรอิสระเป็น เพศ วิทยะฐานะ สถานภาพสมรส หรืออื่นๆ จะมีผลต่อความคิดเห็นของครูในประเด็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560: 66) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กฤตกร น้าทิพย์ (2560: 81) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการกำหนดพันธข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสื่อสารพันธกิจของหลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้ปกครองทราบ ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีการประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียน ชี้แจงให้ผู้ปกครองได้ทราบเกี่ยวกับนโยบายของการบริหารงานของสถานศึกษา

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีเทคนิควิธีการสอนที่น่าสนใจ ดังนั้น ผู้บริหารต้องแจ้งให้ครูถือปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบหรือเทคนิคการสอนอย่างหลากหลาย

1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอคลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านนิเทศการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารให้คำแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือครูในการ

พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารต้องเป็นหลัก เป็นโค้ช เป็นผู้นำ มีภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างรอบรู้เป็นตัวอย่างในการบริหารงานวิชาการให้กับครู เกิดความศรัทธา เกิดความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหารสถานศึกษา

1.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อสรุปผลนักเรียนที่มีผล การเรียนอยู่ในระดับดีและนักเรียนที่ผลการเรียนต้องปรับปรุง ดังนั้น ผู้บริหารต้องให้นโยบายกับครูในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผลการเรียน

1.5 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอลองท่อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้กับนักเรียน ผู้บริหารสร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้กับนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการปรับกระบวนการทัศน์ในการบริหารงานของสถานศึกษา ให้สถานศึกษาน่าอยู่ น่าดู น่าเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมโดยนำภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามาใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษา

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับหน่วยงานอื่นที่มีขนาดเท่ากัน

2.3 ควรมีการใช้ตัวแปรอื่นในการวิจัยครั้งต่อไป

2.4 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและในเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

กฤตกร น้าทิพย์. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขต บ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธนิศ รัตนศักดิ์ดา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). ชัยภูมิ. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2566. กระบี่.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร. บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา. (งานนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.

Cronbach, Lee J. Essentials of psychological testing. (1974). (4 th ed.). New York: Harper &

Row. Conger, J. A. Kanungo. R. N. (1988)

Davis, K. I., & Thomas, P. I. (1989). **Human characteristic and school learning**. New York: McGraw Hill.

Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). **Assessing the instructional management behavior of principal**. *The Elementary School Journal*, 86(2), 221-224.

Krungs, (1992). **Leadership and performance beyond expectation**. New York : Free Press.